

# HYPOXIA



Skärmtrycket Häng- och skärmflygarnas tidning 3-2013

## SM och VM

Pangväder i Norge på SM

## Hängflyg

Skånes Fagerhult Open

## Brahehus

Termiskt hang i slottsmiljö

# Vandra för fina flyg

Fredrik & Fredrik bland renar på Geten

## 20 ÅRS ERFARENHET!

### VILL DU LIGGA I FRAMKANT?

Äventyrscenter säljer det allra senaste i utvecklingen från de största tillverkarna, t.ex AirDesign, Skywalk, BGD och UP. Kontakta oss så ordnar vi ett bra pris på din nya skärm/ skärmpaket och hjälper dig även att sälja din gamla utrustning!

### SKÄRM-FLYGRESOR

Störst och bäst på skärmflygresor till världens alla hörn. Endagars hangresor och weekend-resor med bergsflyg.

www.aventyrscenter.se

# äVENTYRS CENTER

Murhammarv. 15 i Kareby  
Tel 0303 - 22 26 28



Foto: Marko Wramén

# HYPOXIA

## UTGIVNINGSSCHEMA

NUMMER	DEADLINE	KOMMER UT
1-2013	15 MARS	29 APRIL
2-2013	25 MAJ	8 JULI
3-2013	2 AUGUSTI	16 SEPTEMBER
4-2013	19 OKTOBER	2 DECEMBER

# Ledare



Det är lätt att glömma vilken exklusiv skara vi tillhör. Att vi faktiskt sysslar med något som för de allra flesta är exotiskt, ja smått sagolikt. Att vi seglar över himlavalvet från moln till moln, i en tredimensionell luftbalett i harmoni med naturens krafter. Ibland till och med sida vid sida med rovfåglarna.

Det här att vi bara kliver rätt ut i lufthavet, låter det bära oss, lyfta oss. Och ibland föra oss tiotals, ja hundratals kilometer bort utan att veta hur och var vi ska landa och hur vi ska komma hem igen.

Det är äventyr det. På riktigt.

Visst. Det blir en del bomkörningar. Då och då bombar vi direkt efter start. Men det händer också att luften lyfter oss rakt upp i himlen till flera tusen meters höjd på bara några minuter. Att hänga där bland molnen i ett par snören med bara några millimeter tyg mellan rumpan och tusentals meter lufthav. För de flesta människor, de markbundna, är det en lika omöjlig som svindlande tanke.

För oss är det en möjlighet, en dröm som kan bli verklig.

Glöm inte bort den känslan. Den rena glädjen i att vara en flygande vareelse. Glöm inte bort att drömma. Och glöm inte bort att förverkliga de drömmarna. Fastna inte i rutiner, pryljakt, distanshets, tävlingsinstinkt, hemmahang. Allt det är också skoj. Men tappa inte bort den oförfalskade förälskelsen. Var det länge sedan du kände den? Bjud dig själv på en romantisk resa där du väljer bort allt det andra och bara fokuserar på den rena flygkärleken. Det är du värd.

När du kommer ner igen, hem igen, med det där ljuset i ögonen som bara förälskade har. Då blir du förlåten av de du lämnade hemma, de som stod kvar på marken.

I år är det 25 år sedan Svenska skärmflygförbundet bildades. Ungt för en sport, lång tid för oss utövere. Har du minnen, historier eller bilder från åren som gått? Dela med dig! Det gäller som vanligt också dina allra färskaste flygäventyr, vare sig du luftade trasan runt knuten eller startade på andra sidan jordklotet. Berättelser och bilder som involverar propellrar är alldeles extra välkomna.

Årets sista nummer av Hypoxia har deadline den 19 oktober och kommer ut den 2 december. Vi hörs då.

Till dess – flyg högt, flyg säkert!

# Innehåll

4	<b>Nyheter</b>	Senaste nytt från förbundet
8	<b>VM i Sopot</b>	Bulgariska tävlingsäventyr
10	<b>Brahehus</b>	Hang i historisk miljö
14	<b>Vått</b>	Klipphang och vattenlandning
15	<b>Dingle</b>	70 kilometers distansflyg
16	<b>Geten</b>	Fredrik&Fredrik knatar och flyger
22	<b>SM i Vågå</b>	Bästa SM någonsin?
30	<b>Hängflyg</b>	Skånes Fagerhult Open
32	<b>Hejdå</b>	Farväl till den gyllene sommaren

**Redaktör och ansvarig utgivare**  
Marko Wramén, editor@hypoxia.se

**Layout**  
Marko Wramén

**Medarbetare i detta nummer**

David Bengtsson	Johnny Bergholtz
Fredrik Gustafsson	Kent Rylander
HP Fallesen	Lars M Falkenström
Jenny Persson	Martin Nilo Bengtsson
Jimmy Johansson	Thomas Hylander
Johan Örn	Tor Jansson

**Omslagsbild**  
Foto: Fredrik Gustafsson  
Fredrik Lindholm njuter av skymningshang på Geten.

**Annonser**  
Marko Wramén, annons@hypoxia.se  
Information om format, deadlines och priser finns på [www.hypoxia.se](http://www.hypoxia.se)

**Redaktionellt material**  
editor@hypoxia.se

Hypoxia/Skärmtrycket är medlemstidning för **Svenska Skärmflygförbundet**, SSFF, [www.paragliding.se](http://www.paragliding.se) **Svenska Hängflygförbundet**, SHF, [www.hangflyg.org](http://www.hangflyg.org)

**SSFF Kansli**  
Odd Fellowvägen 38, 127 32 Skärholmen  
kansli@paragliding.se  
Tel: 08-234 123, mån-tor 09:00-12:00, ons även 17:00-20:00  
Vid akut viktiga ärenden ring 073-986 5168.

Skärmtrycket ISSN 1651-6052

**Prenumeration** för ickemedlemmar kostar 200 kronor, bankgiro 5819-5132, ange adress och "pren Hypoxia"

Vi Lär dig  
FLYGA

POKE

- Tandemflyg
- Paramotor
- Drop in
- Kurser
- Shop
- Presentkort

# SKY adventures

SKYadventures SKÄRMFLYGSKOLA SINCE 1990

# Förvirrat flygförbud i Österrike

**Flyger du utan österrikisk licens riskerar du att få upp till 400 euro i böter. CIVL har fått ett flertal rapporter om utländska piloter som blivit arresterade och bötfällda för att ha flugit utan giltig licens i Österrike.**

Det österrikiska förbundet känner till problemet och nu pågår en insamling av data från en mängd länder för att ta reda på vilka licenser som kan accepteras av det österrikiska transportministeriet. De nya reglerna kommer att offentliggöras i oktober 2013. SSFF jobbar i dagsläget på att förse österrikiska myndigheter med de uppgifter de efterfrågar för att kunna godkänna vår licens. Vi har goda förhoppningar om att detta kommer av vara löst inom en snar framtid.

För närvarande granskas licenser från följande länder: BEL, CZE, DEN, FRA,

GBR, GER, HUN, ITA, NED, NOR, POR, ROM, SLO, SUI, SWE, AUS, CAN, NZL och USA. De enda utländska licenser som kommer att kunna accepteras av det österrikiska transportministeriet i nuläget verkar vara: CZE, GER, ROM, SLO och SUI.

FAI och CIVL har varit i kontakt med det österrikiska flygförbundet som arbetar med olika lösningar på vad som verkar vara ett lokalt problem för vissa friflygare.

Licensproblemet drabbar dock inte tävlingspiloter eftersom den nuvarande lagen tillåter flygning med utländsk licens i officiella tävlingar.

SSFFs ordförande Pär Jönsson ställer sig mycket frågande till Österrikes ensidiga beslut som verkar kollidera med gängse EU-rätt om fri rörlighet inom EU



Kössen, populärt i Österrike.

Foto: Marko Wranša

då likartade yrkeslicenser/behörigheter ska respekteras utan inskränkning inom Europa.

Skärmflygförbundet och Flygsportskansli kommer nu att kontakta Riksidrottsförbundets jurister och även EU:s representationskontor/ambassad i Stockholm för att reda ut vad som gäller för svenska piloter som vill flyga i Österrike framöver.

Lars M Falkenström/SSFF styrelse

# Kurs i pylonflygning med paramotor

**Antalet paramotorpiloter ökar stadigt och nu börjar intresset för att tävla med PM också ta fart. En av tävlingsformerna kallas för pylonflygning och i höst arrangeras en kurs för att utbilda svenska PM-piloter i hur man tävlar på ett säkert sätt.**

Den 4-6 oktober arrangeras en pylonflygningskurs i Stockholm. Det blir en långhelg med många flygövningar för alla kategorier paramotorpiloter. Kursen kommer att fokusera på tävlingspsykologi, regelverk kring pylontävlingar, poängberäkning, olika typer av banor och teoretisk genomgång av flygtekniker.

För att omsätta teori i praktik kommer kursen att avslutas med en liten tävling för deltagarna.

Tanken med kursen är även att ge

klubbledare en möjlighet att komma överens om ett regelverk kring pylonflygning som reglerar både träning och tävling. Instruktorer/ledare på kursen är Anders Eriksson, Peter Backman, Fredrik Wik, Pål Hammar-Rognöy och Per Linnstrand.

Alla paramotorpiloter från både SSFF och SPF som har licens, försäkring och godkänd utrustning kan vara med. Kursen kostar 250 kronor per person och anmälan krävs eftersom antalet plat-



ser är begränsat. Kontaktperson är Anders Eriksson som nås på mail anders@skarmflyg.se eller mobil 070-758 4400.

Lars M Falkenström/SSFF styrelse

# NU SLÄPPER VI EN NY SVENSK PARAMOTOR - KARMA

paramotors of Sweden

**Karma är bl.a. världens första paramotor med airbag!**

Karma tillverkas i rostfritt med armar i flygplansaluminium. Den går att fäsa med både fasta och rörliga armar och armarna är justerbara i höjdd. Mer info på [karmaparamotors.se](http://karmaparamotors.se)

**I SISTA MINUTEN ERBJUDANDE**



**Stationär Koch IV vinsch säljes!**  
Inköpt i Tyskland 2012 på fabriken med nytt chassi och motor/instrument helsevade och genomgångna. 2 rullar/1000 m lina/rulle. Max dragvikt ca 180kg.  
**Pris: 50.000:- POK.**  
Mer info av Anders Eriksson  
tel: 070 - 758 44 00

**BACKYARD**  
skarmflyg.se

För mera information om våra erbjudanden se [www.skarmflygsbutiken.se](http://www.skarmflygsbutiken.se) eller ring oss på tel: 070-758 44 00

# Hjälp till att fira förbundets 25-årsjubileum

I skrivande stund pågår ett intensivt arbete i styrelsen med uppdatering av styrdokument, planering för instruktörsseminariet, förslag till stadgeändringar, styrelsemöte med mera.

Sommaren lider mot sitt slut. Det är många av er som har upplevt härliga flygupplevelser. Vi vill uppmana alla att bidra med material till Hypoxia om det. Skriv lite text, bifoga några bilder. Det behöver inte vara något stort reportage. Till exempel, en bild på ett lustigt moln med en förklaring, en bild på någon speciell utrustning med en kommentar. Speciellt efterfrågar vi PM-relaterade artiklar.

## SSFF fyller 25 år

I år är det 25 år sedan vårt förbund bildades. Det vill vi fira med att i det sista numret av Hypoxia i år ha en tillbakablick på vad som hänt. Såväl enskilda piloter som klubbar. Vi uppmanar er alla att leta rätt på gamla anekdoter och bilder och skriv några rader om det. Skicka det till Hypoxia senast 19 oktober

## Licensförnyelse

Idag är det 1 260 piloter som förnyat sin licens. Utöver det har vi 235 aktiva takeoff-kit. Det är cirka 130 fler piloter totalt

än vid förra numret. Den 30 november är sista dag att förnya licensen för 2013 för er som ännu ej gjort det. Det är viktigt att ni gör det om ni vill slippa att göra uppflyg inför instruktör 2014.

Från och med första december kan ni börja förnya era licenser för 2014. Takeoff-kit lösta efter sista september gäller det även 2014. De som löst takeoff-kit före sista september och inte avslutat utbildningen måste förnya ert takeoff-kit. Det gör ni enklast via vår webbshop alternativt via inbetalning direkt till kansliet på bankgiro 5819-5132. Märk inbetalningen "Förnyelse ToK". All information runt förnyelsen hittar ni på SSFF hemsida [www.paragliding.se](http://www.paragliding.se).

## Licensförnyelse via SSFF webbshop

Som de flesta av er känner till så har vi under 2013 haft en försöksverksamhet med Cirrus, CPS och B-stallet vars medlemmar har förnyat sin licens direkt till kansliet via SSFF webbshop. Försöket har fallit så väl ut att styrelsen beslutat att gå vidare med projektet och erbjuder inför 2014 samtliga klubbar att ansluta sig till webbshopen och direktförnyelse för sina medlemmar. Detta förenklar arbetet för klubbens kassör högst väsentligt

då denne inte längre behöver redovisa alla licensinbetalningar. Istället kommer en redovisning från kansliet tillsammans med utbetalningen av klubbmedlemsavgifterna. För den enskilde piloten är största vinsten tidsfaktorn. På detta sätt sparar vi ett led i licenshanteringen och piloten får sin bricka snabbare. Mer information om detta kommer på SSFF hemsida och från din klubb om den bestämmer sig för att ansluta sig.

HP och Wania/SSFF kansli

**Adress:** SSFF, Odd Fellowvägen 38, 127 32 Skärholmen  
**Epost:** kansli@paragliding.se  
**Telefon:** 08-234 123  
**Öppet:** mån-tors 09:00-12:00, ons även 17:00-20:00.  
• Betala bara via **bankgiro 5819-5132**  
• Kontrollera att take off-kit och elevkort är rätt ifyllda och ta en kopia innan ni skickar in dem.  
• Glöm inte att meddela oss ändringar av adress, telefon och mail.  
• Kom gärna med förslag på hur vi kan förbättra servicen.

# Mycket på gång i Svenska skärmflygförbundet

**Årets arbetsvecka för styrelsen placerades i klassiska Annecy, ett av de vackraste flygställena i Europa. Det är dock inte helt smärtfritt att åka med styrelsen hit eftersom själva flygningen kommer i andra hand och vi istället har diskussioner om hur skärmflygning ska organiseras och bedrivas på ett säkert sätt.**

Agendan för i år var diger och första punkten handlade om det nya licenssystem som varit på gång ett tag men som nu konstaterades vara lagt på is tills vidare. Styrelsen fann ingen anledning att fortsätta med det arbetet utan ärendet ligger kvar hos USK. Eventuellt kan de önskade målen med ett uppdaterat licenssystem uppnås på ett enklare sätt genom ändringar i FoD.

En hel del arbete under veckan har lagts ner på förbundets stadgar som har setts över och justerats. En viktig punkt var att göra en arbetsbeskrivning för Riksinstruktören vars funktion för tillfället innehåller av Pål Hammar Rognøy. Styrelsens målsättning är att få en mer aktiv roll för RI som ombud och språkrör för Sveriges instruktörskår. Han kommer även att svara för en egen punkt på instruktörsseminariet som i år förkortats till en dag och kommer att hållas i Stockholm söndagen den 24 november.

När det gäller PM så fanns det också en del att diskutera. Bland annat vill SSFF

slopa kravet på märkning i skärmar men där går Transportstyrelsen på tvärs, så det får vi jobba vidare med. Ytterligare ett krav som Transportstyrelsen ställt på förbundet är att vi tar fram ett styrdokument som redogör för hur vi definierar och hanterar överträdelser. Arbetet med det hanns också med under veckan.

Ett annat tema har varit attitydproblem som när det går över styr kan leda till onödiga olyckor. En fråga handlade om användandet av droger i samband med flygning som av självklara skäl är helt förkastligt, i synnerhet vid tandemflygning och skolning. Styrelsen diskuterade också om kraven för tandemflygare ska höjas. I så fall skulle det handla mer om pilotens omdöme än om praktiska krav.

Även säkerhetsinformatörer diskuterades och där tanken är att en sådan roll skulle kunna hjälpa klubbarna att höja säkerheten. Bland annat genom att anordna mindre kurser och även löpande informera om nyheter som kan förbättra säkerheten.

När det gäller olycksrapporterna så är



Styrelsen sliter på Residence Florimontane medan det kurvas utanför vid Tänderna.

målsättningen att de ska publiceras igen så att vi piloter kan lära oss av varandras misstag, men var och i vilken form de ska redovisas är ännu inte utrett.

Avslutningsvis diskuterades även Hypoxias framtid då det har inkommit synpunkter på att innehållet borde förändras för att bättre passa medlemmarnas intressen. Styrelsen kommer därför att arbeta fram en ny strategi tillsammans med Marko Wramén så att vår medlems-tidning blir så bra som möjligt. Arbetet avslutades med ett styrelsemöte. Styrelsen kunde även glatt konstatera att Annecy emellanåt lyckades leverera en och annan fransk kvalitetsblåsa också.

Lars M Falkenström/SSFF styrelse

## Tips för vinsch

När man står som startledare vid vinschning så frågar man om vikt, licensnummer och namn. Det är ofta många som inte kommer ihåg vikten. FÖr att förenkla har jag skrivit det på hjälmen vid hjälmkanten på vänster sida:

“Kent Rylander, P1, 90 kg”

Så kan startledaren se det direkt. Jag har även skrivit in ICE och mobilnummer till anhörig som kan ringas om det sker en olycka bak på hjälmkanten vid nacken.

Kent Rylander

## Gott initiativ exporterat till Hammar

En del klubbar och piloter tar service och bekvämlighet ett steg längre. Som i somras när Victoria Palmer från Stockholmsklubben Fenix tog med sig den lysande idén med flygkåk ner till hanget vid Hammar i Skåne en solig dag.

Ett enkelt stånd, en god gryta, bröd och dricka, allt till en rimlig peng. Topplanda, fyll på energiförrådet, smält maten litta, starta igen. Genialt! Och värt varma applåder och all uppmuntran.



Marko Wramén

# Tävla om årets rookie!

Nybörjare se hit!

2013 blir året då även de som precis börjat tävla även kan vinna stort! Fina priser delas ut i kategorierna; "Årets rookie" "Årets tjej" "Nytt svenskt rekord"

Tävlingkommittén (TK) kommer efter årets slut att utse den nybörjare "rookie" som utfört en av TK ansedd beaktansvärd insats inom tävling året 2013. Priset består av en anmälningsavgift för deltagande på SM 2014.

Detsamma gäller även för en kvinnlig pilot som utmärkt sig inom skärmflygsporten under året. Priset består av en anmälningsavgift för deltagande på SM 2014.

Dessutom instiftar vi en prissumma för den pilot (kvinna eller man) som blir den förste 2013 att slå ett av de svenska rekorden. Prissumma på 2500 kronor delas ut till den pilot som slår rekord först (under förutsättning att rekordet blir godkänt av Flygsport).

Lycka till!

VM i XC-skärmflygning är nyligen avslutat. Mellan 13-26 juli tävlade världens

bästa piloter i Bulgarien, om att vinna titeln som världsmästare och världsmästarinna. Efter fem uppgifter korades Jeremie Lager (FRA) som segrare, tätt följd av Charles Cazaux (FRA) och Davide Cassetta (ITA). Världsmästarinna 2013 blev Klaudia Bulgakow från Polen. Seiko Fukuoka (FRA) och europamästaren Nicole Fedele (ITA) tog placeringarna efter Klaudia.

Svenska landslaget representerades av de tre musketörerna Magnus Eriksson (110), Håkan Lindquist (88) och Tor Jansson (131).

### Ny PM-representant i TK

Från och med juli månad så är Fredrik Wik från Uppsala PM-representant i TK. Sedan han blev medlem i kommittén har han redan hunnit med ett studiebesök på British Paramotor Open och tagit med sig många nya spännande idéer hem.

Jenny Persson/tävlingkommittén

# Om flygningen vid danska Rågeleje

**Anna Hadders berättade i förra numret om hangflygning vid Rågeleje i Danmark. Nu kompletterar hon med information från danska förbundet (DHPU), efter att boende i området klagat på skärmflygare. Michael Olesen från DHPU skriver så här:**

"For at imødekomme klagerne opfordrer DHPU på det kraftigste til i videst muligt omfang at holde god afstand til skrænterne, hvor der ligger sommerhuse helt ude ved kanten. Der er ingen grund til at flyve tæt på. En del af at udvise godt airmanship er også at tage hensyn til de lokale beboere - også selv om vi har retten på vores side.

DHPU vil meget gerne have ro på disse sager. Derfor håber vi, at alle vil være med til at sikre det gode samarbejde med de lokale beboere ved at udvise ekstra stort hensyn i sommerperioden, hvor vi jo er mange, der skal nyde de

samme naturskønne områder. I samme omgang vil vi gerne opfordre til, at man helt undlader at kommunikere med folk i haver og på terrasser. Vi har kendskab til flere utilfredse beboere, som vinker af paragliderne og tager billeder. Det opfattes desværre af visse piloter som en indbydelse til at komme tættere på og "vise sig frem". Formålet fra beboernes side er dog at vinke paraglideren væk fra området. Og kameraet skal bruges til at tage billeder som bevis for, at BL 9-5 overtrædes. Hold derfor ekstra afstand, hvis du ser beboere med kamera. Der er ingen grund til at provokere dem.

Skulle du opleve, at beboere råber efter dig og siger, at du ikke må flyve i området, opfordrer vi til at ignorere det. Lad være med at svare igen. Hold i stedet god afstand og tænk over, om det er nødvendigt at flyve netop på det stykke. Enhver kommunikation med utilfredse beboere kan bruges imod os, så lad være. Pas din flyvning og nyd naturen i stedet."

## Tosseberg tillåten start

I förra nummer av Hypoxia berättade vi om hur det blivit förbjudet att starta vid Tosseberg då ornitologer hävdade att det stör häckande fåglar. Nu har Mark- och Miljödomstolen beslutat att ogiltigförklara Länsstyrelsen i Värmlands beslut om tillträdesförbud på skärm- och hangflygarnas startplats på Tosseberg.

Beslutet är främst ett resultat av Niklas Carlssons och Solskärmarnas envetna arbete i frågan. Men självklart har de också fått stöd av Svenska skärmflygförbundet, Hangflygförbundet och Flygsportförbundet som också överklagade med kompletterande argument.

Den viktiga erfarenheten som vi flygsportare måste dra av domslutet är att vi på olika sätt måste se till att vi har (helst skriftliga) avtal med markägare för våra start- och landningsplatser. De visar juridiskt att vi har och använder aktuella markområden OCH de gör oss i strikt juridisk mening till sakägare. Utan dessa avtal kan vi vid eventuella problem framtiden få svårigheter att hävda vår rätt och kunna överklaga beslut som går oss emot.

Skärmflygförbundets styrelse uppmanar alla klubbaktiva/styrelsemedlemmar i flygklubbar att ta upp detta till diskussion och eventuella åtgärder! Vårt kansli hjälper till om det finns behov.

## Svenska rankinglistan

Så här såg rankinglistan ut för svenska tävlingspiloter den 22 augusti 2013. Siffran inom parentes är placeringen totalt i världsranking.

1 (125) Magnus Österberg	197,1
2 (379) Tor Jansson	124,0
3 (380) Tobias Hinas	123,7
4 (382) Magnus Eriksson	123,5
5 (389) Håkan Lindqvist	122,7
8 (664) Anna Rydh	85,1

Listan baseras på internationella FAI-poäng och är underlag för bland annat uttagningen till landslaget.



## Lurigt världsmästerskap i Bulgarien

**Tor Jansson var en av tre piloter som representerade Sverige i VM i distans i Bulgarien i somras. Här är hans berättelse.**

Det var mest slumpen som avgjorde att två av oss fick åka på VM med den äran att representera Sverige i bulgariska Sopot. En av Swepool-deltagarna hade lovat sig själv att aldrig åka tillbaka till Sopot, en annan drog in större delen av sin inkomst under tiden VM skulle pågå och den tredje kunde inte åka dit av någon annan anledning, det var bara Magnus Eriksson som var kvar av den ursprungliga trion som skulle åka men även han var tveksam att åka dit på grund av dåligt flygtrim.

Men den största anledningen vara nog Sopots dåliga rykte så vi kände oss lite som the expendables när vi väl bestämt oss för att åka dit. Det dåliga ryktet har Sopot fått på grund att det nästan alltid blåser nordligt och starten är sydlig, så man får snällt sitta på starten och vänta tills att det blir termiskt och ja, ni kan ju räkna ut resten själv med turbulens och allt.

Men nordanvinden gör också att plattlandet utanför fungerar alldeles utmärkt det blir på något sätt ett alldeles eget unikt mikroklimat vilket möjliggör flygning även på plattan då luften hävs en bit ut och det bildas både fin termik och konvergensområden. Under tävlingen var det mest mycket skumma förhållanden och vi flög tasks med helt överskuggad himmel men på något mysiko vis fungerade det ändå på grund av den beryktade nordanvinden. Det vara bara det att mycket av det man lärt sig inte fungerade här och hade man inte turen med sig stod man snart på backen vilket många piloter också gjorde.

Det smartaste draget var att bita sig fast med sitt gaggle och pimp it like you mean it. Jag och Magnus var ganska dåliga på det och det visade sig ganska snart i resultatlistorna så vi bör bättra oss på den punkten, men Håkan Lindkvist den gamle räven listade ut det direkt och höll sig till den planen och lyckades bäst av oss svenskar.

Med sista tävlingstasken (det blev bara fem) kom till slut normalvädret med molnbas på över 3000 meter och en task på 129 kilometer. Nu var det betydligt mer drag i blåsorna och det gick ganska fort att komma upp till molnbas. Efter första vändpunkten delade piloterna upp sig och det större gagglet drog över bergen medan en tredjedel drog över plattan och så också jag och övriga svenskar.

Vi låg inte så högt i placeringarna ändå så plattan kändes som ett bättre och säkrare alternativ än turbulens och nordliga fallvindar på berget. Vi skulle därmed slippa en passage över en turbulent dalgång som man lätt kunde bli nedspolad i, det finns några sådana längst med berget i Sopot och rådet vi fick på plats var att undvik dessa eller ha ordentligt med höjd om man skulle flyga över.

Det var bara Magnus som kom i mål av oss den här dagen, han gnetade på och lyckades tillslut ta sig över mållinjen. Håkan landade 15 kilometer kort och själv gjorde jag ett dåligt beslut under tävlingen då jag tog mig in i en skogsklädd gryta där jag sett andra komma upp 5-10 minuter före mig. Men jag kom in alldeles för lågt, sparkade kottar men fann inget lyft och kom aldrig fram till min säkra landning längre fram, så jag fick nödlanda i ett träd och slog i backen ganska hårt. Ett tips



är att ha alla försäkringspapper och pass med dig då du flyger om olyckan skulle vara framme, inget görs med dig förrän alla dokument finns framme och det kan bli en lååååå väntan på att få fram alla handlingar. En sak som var lite trist med Sopot som flygställe var att det inte fanns någon alternativ start, det fanns visserligen en nordstart en bit bort men där fanns ingen säker landning så säkerhetskommittén lät oss inte flyga där och vi hade nog kunnat få in minst fyra tasks till under tävlingen om ett alternativ funnits så det var lite svagt – det var ju ändå ett VM.

Om du är sugen på att flyga här så ligger Sopot två timmar bort med bil från flygplatsen i Sofia. Jag rekommenderar dock inte stället för nybörjare. Vi bodde på hotel Shterev vid stora bytorget där man kommer undan med 17 euro för ett rum med stenhård säng, internet och TV. Plussa på 5fem leva (1 leva = 4,73 SEK) och du får en betydligt bättre säng men bered dig på att det är sunkig öststatsstandard. Linbanan och äventyrsparken shambhala ligger två-tre kilometer utanför centrum i Sopot och det är med liften du tar dig upp till start, det tar cirka 20 minuter.

Middag äter man bäst på Kashtata som ligger ovanför Sopot på berget. Man måste promenera upp för en massa trappor för att komma dit men det är väl värt besväret, du kommer undan med 20 leva för en tre-rätters inklusive öl. Frukost åt vi oftast på Rodeo där chopska-sallad toasts, skink- och ostomeletter sköljdes ned med cafe americano och juice för en billig penning.

Tor Jansson

**Skillnaden mellan cat 1 och cat 2-tävlingar är den obligatoriska paraderna.**



**Stekt kyckling och grönsaker i järngryta för runt 55 svenska kronor räcker för två.**



Jimmy Johansson gör sig redo för start.



Härlig vy från hanget.

# Härligt hang vid Brahehus

Text och foto: Jimmy Johansson och Johan Örn

**Jimmy Johansson och Johan Örn bestämde sig i somras för att prova att flyga på ruinerna av 1600-talsborgen Brahehus, på Vätterns östra strand, strax norr om Gränna. Här berättar de om sitt sommaräventyr.**

Johan och jag hördes av på lördagsmorgonen och bokade möte i Linköping för vidare avfärd mot Brahehus. Solen sken och med på färden följde Linn som så småningom fick agera starthjälp och kamerakvinna.

Vid Brahehus fanns det dagen till ära gott om turister som strosade runt ruinen. I väntan på vind rensade vi starten från sly och kvistar. Tillräckligt ren för att lägga ut skärmarna.

Vinden var lite svag och efter mycket dividerande och väderanalyser funderade vi på att fara vidare till Brunstorp. Vi gjorde ett försök till det men strax efter påfarten på E4 blev vi stoppade av en olycka med tillhörande kö. En halvtimme senare hade vindmüllorna fått bättre fart och vi valde att vända vid Gränna för återfärd till ruinen.

Två timmar efter ankomst, vid 16-tiden var nu vindriktningen bra men vindstyrkan svag. Eftersom flygsuget började ta över-

handen beslöt vi oss för att testa ändå. Jag börjar som vinddummy eftersom jag har grejerna inkopplade och klara i min snabbpacksäck. Medan jag lägger ut skärmen tittar nyfikna turister på, vilket inte hjälper startnerverna.

Eftersom starten består av avsatser i olika nivåer så ligger skärmen i en rotor som gör det svårt att fylla den. I övrigt är det inga svårigheter att starta här. Så länge man lyfter skärmen rakt vill säga, annars planterar man den lätt i en buske bredvid starten. Bra koll på markhantering underlättar mycket här.

Inkopplad och klar gör jag mitt första försök (någonsin på Brahehus), hög puls, rycker till och släpar skärmen i marken utan att den fyller. Johan lägger ut skärmen igen och jag gör ett nytt försök. Den här gången får jag upp skärmen i flygläge med taskigt tryck och vågar inte riktigt vända mig om och försöka starta.

Efter några instruktioner från Johan så bestämmer jag mig ändå för att våga. Upp med skärmen igen, dåligt tryck, snabb vändning och trycker iväg. Skärmen bär och jag passerar sista plattan med god marginal. Sväng vänster och det bär, knappt, högersväng i lyft och passerar starten med ytterst lite lyft. Lyftet upphör eftersom vinden byar och jag måste

svänga igen i sjunk. Trädtopparna närmar sej och jag landar på bondens gräsåker. Jag packar skärmen och Johan hämtar upp. Vi åker upp till starten igen och bestämmer nu att Johan får starta först denna gång så kan jag stå för hämtning om det behövs. Men nu ökar vinden till lagom nivå för att göra en start med bra tryck i skärmen.

Johan lägger ut och gör en dramatisk start, drar upp skärmen lite för fort så att den skjuter över, med efterföljande lyft, men kommer iväg och svänger ut på hanget. Svänger runt in i grytan till vänster och tillbaks över starten. Cirka 50 meter över starten kommer ett helt omotiverat, 50-procentigt inslag på skärmen. Ett ovanligt fenomen på hanget, men det är förmodligen termik som trycker igenom vinden.

Johan får ganska snart 150 meter över starten och fortsätter uppåt och jag lägger ut skärmen på nytt. Jag drar upp, med lite lyfthjälp från Linn, och får till en kanonstart vilket medför att turistsamlingen jublar och klappar händer (riktigt roligt med positiv uppmärksamhet). Nu lyfter det rejält. Tjut i varion, ett par svängar över starten och vinkar till turisterna. Ett par minuter senare loggar jag 280 meter över start, vilket också blir min maxhöjd för dagen.

Johan har varit ute vid Vätterns kant på hög höjd och sedan vänt om, gjort ett par 360 och ligger nu på cirka 100 meter ovanför mark, på andra sidan gamla riksettan. Självt håller jag mig i framkant av hanget och börjar gå ut mot vägen mellan hanget och sjön. Det lyfter överallt och lyftområdet sträcker sig nästan fram till sjön. Det blåser bra och på höjd gör jag inte mycket fart framåt. Jag tror att Johan ska bomba där han är men han ligger kvar på cirka 100 meter över åkern utan att tappa höjd.

Efter att ha båtad runt i en dryg timme så ser jag Johan gå ner och landa vid serveringen, på samma punkt där jag själv satte ner första starten, jag börjar ta ner höjd för lite eftersom. När jag kommer ner till uppskattningsvis 40 meter över mark möter jag en kraftig vindgradient och blir det turbulent vilket stör mig och jag törs inte riktigt vända upp mot landningen utan går istället rakt ner i havrefältet som bjöd på ett duktigt sjunk. Jag står och skäms lite och gör mitt bästa för att lyfta skärmen så högt jag kan och går i ett hjulspår ut ur fältet. Efteråt syns sedan inga spår av min framfart vilket lindrar samvetet litegrann.

Eftersom vi nu står nedanför ruinen båda två och Linn som blev kvar på start saknar körkort måste en av oss gå uppför och

Skönt att komma i luften.

Gott om plats att landa på, men se upp med bondens grödor.



hämta bilen. Vi gör det enkelt för oss och väljer den med högst licensnummer.

Medan jag hämtar bilen kommer bonden ut ur huset, som har sett oss flyga runt, och pratar flyg med Johan. Alla vi har stött på under dagen har varit positiva och nyfikna.

Efter upphämtning nedanför ruinen börjar dagen gå mot sitt slut och vi åker hemåt, väldigt nöjda med dagen.

#### Fenomen

Dagen bjöd på ett märkligt fenomen. Cirka 40 meter upp låg som sagt en kraftig vindgradient. Ovanför den kunde man ligga och flyga långt ut på andra sidan vägen. Så lågt som 60-70 meter upp kunde man stiga om man låg på min-sjunk och sjunka sakta om man gasade på lite grann.

Samtidigt var vinden så stark att om man låg på min-sjunk med ca 20 procents broms så steg man sakta samtidigt som man backade långsamt. Upp med bromsarna och det gick sakta framåt ackompanjerat av ett litet sjunk, på så sätt kunde man genom att reglera, hänga stilla i stort sett på samma punkt i luften, verkligen magiskt.

#### Hangets historia

Grännahanget är kanske Sveriges bästa hang. Det är också en klassiker i svensk häng och skärmflygning. Det ligger längs med Vätterns östra strand och sträcker sig från sydsidan av Gränna och cirka 8 kilometer norrut. Att flyga här är spektakulärt, med

utsikt över Vättern och för det mesta går det fint att flyga in över Gränna och beskåda stadslivet från ovan.

Tidigare fanns en start inne i Gränna, en bit mark som under många år arrenderades av Linköpings Häng och Skärmflygklubb ihop med Eksjö hängflygklubb. Den välvillige och mycket trevlige markägaren avled för några år sedan och numera bebos marken av en av Grännas polkagriskungar.

I dagsläget återstår Brahehusstarten. Från Brahehus har det flugits skärm sedan 80-talet och det finns många historier härifrån, det som kanske är mest uppseendeväckande är att det skolades från denna starten ända till 1990. Man körde ett par nerflyg i något grustag i Stockholm, sedan ansågs eleverna mogna för lite "bergsflygning" från en start som idag nog betecknas som avancerad. Landningen är i och för sig enkel när man väl tagit sig upp. Skärmarna på den tiden hade förstås betydligt kortare linor och sidoförhållandet gjorde att dessa var väldigt lättstartade.

Starten är en stupstart som består av fyra platåer, där den sista platån slutar i en brant som är cirka tre-fyra meter hög. Bredden räcker bra till men i och med att det är platåer måste man dra upp skärmen utan att ta för många steg framåt, lite trixigt och framförallt upplevs det trångt då man måste få ett litet ryck i skärmen för att få upp den i vinden. Man flyger inte här utan att det är tillräckligt tryck i vinden för att kunna dra upp skärmen stillastående. Hanget fungerar i nordvästliga till västliga vindar mellan cirka fyra till åtta meter i sekunder.

Att landa i vatten är komplicerat och riskfullt.

Foto: Svante Nils Bengtsson



## Klipphang och vattenlandning

**David Bengtsson har utfört ett intressant och modigt experiment vid ön Keö nära Smögen på Västkusten. Han hangade på de runda bohusländska klipporna och gjorde sedan en planerad vattenlandning. I vattnet fanns han bror som säkerhetsbackup i båt. Här berättar David själv om äventyret.**

Det var intressant att testa. Jag hade min bror i en båt som backup, men det blåste som sjutton och planen var att jag skulle sköta mig själv och simma i land för att inte riskera propellern på motorn. Skärmen och selens airbag fylldes med massor av vatten och blev väldigt tunga. Jag tog det lugnt men fick ändå

ett par linor runt foten. I ett skarpt läge utan vetskapen om att man har hjälp är det helt klart klurigt med vattenlandningar. Vanligaste dödsorsaken historiskt i Sverige inom fallskärms-hoppningen är faktiskt drunkning. Då har de ändå skärmar som är lätta att koppla bort, samt kör inte med airbags som vattenfylls.

Jag har alltid velat flyga i Bohuslän, men då det var väldigt stark vind vågade jag inte försöka mig på en topplandning, utan planerade för vattenlandning redan när vi gick ut. Skärmen är gammal, sandig och dammig så ett bad skulle knappast göra den så mycket sämre, även om saltvattenbad med skärmflygsutrustning inte är att rekommendera för den som är rädd om sina grejer.



Härliga molngator får det att suga i flygtarmen.

## 70 kilometersflyg från Dingle

**I maj flög Johnny Bergholtz ett härligt distansflyg på hela 70 kilometer från en bergknalle vid Dingle. Här berättar han om platsen.**

Så kom äntligen den där dagen vi väntat på med svaga sydliga vindar för att göra ett seriöst distansförsök från den drygt 65 meter höga bergsknallen vid Dingle.

Varför åkar vi då elva mil från Göteborg för att mötas av en liten kulle kan man undra som skärmflygspilot?

Svar: fritt luftrum till Sunne ger 170 kilometer och möjlighet till nytt svenskt rekord. Det går dessutom att passera +200 kilometer om vinden ligger sydligt i korridoren mellan gränsen till Norge i höjd med Torsby.

Dingle har med andra ord stor potential.

Från Dingle till Bengtsfors är det cirka 70 kilometer och det finns landningsmöjligheter överallt. Distanser efter Bengtsfors där skogen tar vid och vägarna går över till grus är allt annat än

”A walk in a park”. Här krävs planering och kännedom om terrängen. Beslutsamhet är ett måste.

Dingle ligger endast 20 kilometer från kusten. Väntar man för länge med att starta kan mycket väl sjöbrisen från väst sätta stopp för både start och termik. Skall man vara med i matchen är det ikrokad och startklar klockan 10:00 som gäller.

Bäst startriktning är vind omkring syd och vindstyrkan bör var svag till hangbar.

Min personliga favorit är nollvind med syd-sydväst på höjd och två-tre meter i sekunden i blåsorna. Mycket kurvande med svag avdrift resulterar i mer glädje än avverkad distans, det är precis så jag vill flyga mina XC.

Se en film från flyget här:  
<http://vimeo.com/65922204>

Johnny Bergholtz

# Bland renar på Geten

Att kombinera vandring och skärmflygning är ett vackert sätt att få motion och samtidigt upptäcka nya flygställen. Fredrik & Fredrik gav sig ut på äventyr i Åretrakten.

*Text och foto: Fredrik Gustafsson*



*Smörhang i skymningsljus.*



**F**redrik och jag vandrar lugnt uppför Getryggen. En svag bris fläktar skönt.

– Det är kanske hang, säger Fredrik.

– Nej säger jag rätt bestämt, det är katabatisk vind.

Det visar det visar sig att jag har fel...

Vi har planerat en skön liten hike and fly-expedition med start från Getryggen och vårt mål är Vålådalen. Inte så lång sträcka men över härlig vildmark där ingen flugit förr. Riktigt kul äventyr. Helgens prognos passar in på våra planer så på fredag kväll står vi vid Getryggens fot med packning för ett par dagar på fjället. Öl, vin och lite kallskuret är vi överens om, fast vi har lite olika idéer om hur man ska sova på fjället. Fredrik Lindholm har fått för sig att sova i skärmen. Jag erkänner att det är hårdkärnat men ack så obekvämt, jag har provat... Jag själv har ett ultralätt termarest neoir liggunderlag. Superbekvämt och packvänligt. En sovsäck är skönt att krypa ner i. Lätt och liten är ledord.

**U**trustningen är viktig när du för egen maskin ska ta dig upp på ett berg. Lätta bra prylar är kul men dyrt, fast när jag vaknar utvilad är det värt varje krona.

Vi sätter fart upp på Getryggen. En timma och fyrtiofem minuter senare är vi uppe vid vår start och sovplats. Bägge står vi och njuter av en varm vind på sju meter per sekund. Varken mer eller mindre. Helt laminär vind. Inte en avvikelse på en halv meter per sekund! Smörhang.

Fredrik kastar ut sin R10a och startar, jag fotograferar. Det är magiskt. Blodröd solnedgång, månljus och ett fantastiskt hang.

Jag har aldrig upplevt jämnare vind. Det är som om någon driver med oss. Kanske en stor fläkt som någon placerat nedanför kanten?

Fredrik flyger in över starten och säger barskt åt mig att hämta skärmen.

– Du måste prova! Det är så mjukt.

Jag skyndar att plocka fram skärmen och startar direkt. Klockrent hang. Noll turbulens. Klockan tolv på natten i Jämtland. Jag tar höjd och fotograferar Fredrik med mobilen, hands off. Det är så lent att det är läskigt. Läger mig på glid rakt mot vinden. 1,4 kilometer utan en centimeter sjunk. Detta är inget hang. Det måste vara en hävning av all varm luft mellan Sylarna och Getryggen. Undrar om detta händer ofta?

Vi topplandar med stora leenden. Magiskt mitt i natten. Vi sköljer ner en bit brieost med rosévin. Livet är på topp. Vi kryper ner i våra väl valda natthärbärgen och somnar direkt.

**J**ag vaknar till av att Fredrik vandrar omkring,

– Jag vaknade rätt tidigt, säger Fredrik.

– Var det inte skönt i skärmen? frågar jag lite skadeglatt.

– Jodå fast solen tittade in så fort den fick chansen och lite hårt var det.

Hur som helst så avnjuter vi en god frukost, kokta ägg och lufttorkad skinka. Vi har olika smak på bars, Fredrik har gjort egna, jag kör med paleo crunch.

Resultatet är det samma. Mätta och pigga gossar som gör sig i ordning på starten med en sjusärdeles vacker utsikt.

Tyvärr är det ett envist cirrustäcke som glider in över oss och



*Storslagen vildmark. Långt därute ligger Fredrik Lindholm på glid.*



*Fredrik Gustafsson siktar på distans.*



*Gott om landningsplatser är det inte.*

släcker morgonens tidiga termik. Vi börjar ana att det kan bli nerflyg till Storulvåns fjällstation. Inget fel i det fast vi hade ju något mer högtflygande planer för dagen.

Nåväl, det är tidigt på dagen och mycket kan ännu hända. Borta bakom Sylarna massivet står ett gäng oroväckande moln. Precis som Bizmetprognosen sagt. Vi har tills två på oss om prognosen stämmer.

Och så händer det! Solen bränner bort det sista av cirrusmolnen, termiken börjar puffa på. Vår startplats invaderas av renar, massor av renar. Fredrik ser till att renarna ej springer i våra redan utlagda skärmar. Det är nära ett par gånger. Vi är besökarna så vi har överseende med deras framfart.

Klockan närmar sig elva. Nu är det flygbart anser vi bägge, Fredrik startar och jag passar på att fotografera honom och Sylarna. Sedan startar jag också, ut på den givna termiktriggern som självklart inte ger ett smack...

**F**redrik pushar ut mot plattan söder om Getryggen, han hittar en fin blåsa, jag jobbar mig upp i en egen blåsa närmare berget som sedan sluter samman med Fredriks. Vi kurvar upp oss till drygt 1 900 meters höjd. Direkt tar vi riktning mot Tjallingen en mil bort, vi får stanna en gång och tanka höjd, vi är på drygt 2 000 meters höjd.

När vi glider in mot Laptentjakké träffar vi en driftande blåsa som vi jobbar med, Fredrik väljer åter att pusha ut mot en tänkbar blåsa på plattan, jag ligger kvar i blåsan och blickar in mot den gigantiska sydvända rampen på Bunnerstötarna ovanför Tjallingdalen.

Fredrik hamnar lågt, väldigt lågt. Jag stiger utan att anstränga mig. Skuggan från molnen bakom Sylarna blir större och större,

molnen har passerat över sylarna. Dom är med hög fart på väg mot oss. Ovädret är på gång.

Jag ropar över radion till Fredrik och frågar om han ska landa? Får inget svar för han håller på och etablera sig i en blåsa, utan headset och hängandes under en R10a nära marken... Jag flyger ut från min blåsa fast stiget bara ökar... Det är dags att ta ett beslut.

– Fredrik, jag har fått nog, jag spiralar mig ner. Jag lutar snabbt in LM4an i spiral och håller den där en stund. Det sprakar till i radion, det är Fredrik som meddelar att han ej hade för avsikt att landa men vid närmare eftertanke följer mitt exempel. Vi landar på var sin sida om älven. Jag på en myr vid en grusväg. Tjallingen är ett sameviste så självklart finns det väg dit.

Vi samtalar på radion och bestämmer att Fredrik vadar över för att ta vägen tillbaka.

**J**ag packar raskt ihop skärmen i sitt korvfodral, när jag viker korven kommer de första dropparna. Jag lyfter in sele och skärm under närmaste krumma fjällbjörk och då dånar första knallen. Hyggligt bra tajming på landningen. Vi skrattar glatt åt att vi säkert får gå tillbaka i ösregn.

Det regnar större delen av den milslånga promenaden till Storulvåns fjällstation. Fredrik var redan blöt från den oväntat djupa vädningen. Under promenaden diskuterar vi vad vi kunde gjort för att komma vidare men inser att ovädrets snabba utveckling ej gick att förutspå och vi gjorde det enda rätta. Landade i tid.

Vi är glada över vårt lilla äventyr som inbjuder till fler försök. Jag ska flyga sträckan någon gång, fast då ska jag ha med flugspöt och stanna vid någon fin fjällsjö på vägen utefter Tjallingån. Men det blir en annan historia :-).



*Det svänger ju om dig grabben!*



*Lindholm ligger lågt.*



*I början av ett äventyr vet man sällan hur äventyrligt det ska bli.*

# Soligt SM i Norge

Text och foto: Lars M Falkenström



*It's bad, but we're goin'. Det såg inte alls bra ut när vi startade. Utsläckta bergssidor och sjunk tvingade oss snabbt tillbaka ner i myllan igen.*

Artikelförfattaren på glid över det vackra norska landskapet.



**Alla räknade kallt med ett blåsigt och regnigt NM i norska Vågå, men efter fem tasks i alpiska miljöer och långa distanser i fin termik går årets kraftmätning mellan de skandinaviska tävlingspiloterna till historien som ett av de bästa mästerskapen någonsin. Den rafflande kampen avgjordes först på den sista tävlingsdagen, då Sverige och Norge gjorde upp om vem som skulle koras till Nordisk mästare 2013.**

Det var med blandade känslor som tävlingspiloterna tog emot beskedet att NM/SM skulle hamna i Vågå (igen). Minnena från förra gången är kalla och blåsiga, så det var med viss tveksamhet som jag, Tor Jansson och Håkan Lindqvist åkte de 75 mil till de norska fjällen.

Dessbättre hade prognosen sett bättre än bra ut och väl på plats vid Rikssentret är stämningen förhoppningsfull även om många piloter uteblivit inte minst från Finland och Danmark. Att finnarna hade krångligt att ta sig dit var en sak, samtidigt hävdade elaka rykten att Mads surnat till över att han inte fått hålla tävlingen själv och därför dissat Vågå, vilket gjort att varken danskar eller utomnordiska piloter tagit sig dit. Hur som helst, 65 piloter var på plats när Meet directorn Christer Bonde öppnade tävlingen. Men innan dess hade Swepool redan hunnit tjuvträna lite och smakat på den norska termiken.

Landslaget med Jenny Persson i spetsen ingår i elitsatsningen Swepool som alla piloter i Sverige med comp-licens kan söka till. Tanken är att träna och tävla tillsammans för att vässa Sveriges konkurrensförmåga i tävlingsammanhang. Förutom utbildning och flygträning får piloterna även visst ekonomiskt

stöd med exempelvis tävlingsavgifter och boendekostnader betalda. Allt för att stimulera till bättre tävlingsresultat. Som motprestation måste deltagarna i Swepool göra olika motprestationer som också är en del vid antagningen det vill säga man för själv föreslå vad man kan hjälpa till med.

## Swepool-clinic

I år anlitate Swepool den norska distansräven Tom Salomonson som känner till området i Vågå väl. Det blev både föredrag och flygning som visade sig bli mycket användbart under tävlingen. En av dagarna flög vi i husblåsorna kring Heidal och den bergsryggen passerades ett flertal gånger under tävlingen.

Just den här eftermiddagen var vinden sned på starten och ingen trodde riktigt på att det skulle fungera. Jag startade först och gjorde det på sämsta tänkbara vis med dåligt tryck i skärmen som resulterade i en kravatt. Men efter några snabba ryck i stabilon kom örat ut och jag kunde leta efter lyft. Jag förlorade mycket höjd och såg mig om efter landningen när jag hittade ett pip ovanför en bäckravin. Där hängde jag kvar och kunde till slut hanga mig upp för berget. Då hade termiken tagit fart och alla startade och kuvade upp.

Det var en mäktig syn att se ut över de norska fjällen bort mot Jotunheimen och Galdöpiggen. Dessvärre vred vinden senare på kvällen, så vi lyckades inte ta oss tillbaka till Rikssentret utan tvingades landa i motvinden. Jag damp ner först och möttes av en norsk dame som hade följt vår luftfärd och den oväntade synen hade gjort henne så uppspelt att hon bjöd på ett glas vin. Med ett sådant mottagande kunde jag inte göra annat än att bjuda in de andra också via radion.

## Övningstask – min första seger

Nästa dag kör vi en övningstask från Vole som ligger precis ovanför centret och när jag startar hade termiken kommit igång och det gick att hanga sig upp. Men det var turbigt och det syntes att de med vassare vingor fick hålla i bromsarna. Efter flera misslyckade utflykter från toppen kom till sist jag och Tor iväg och tog oss till molnbas. Sedan skrek vi å varandra att det var dags att dra.

På väg österut flög vi i bredd men förlorade höjd och Tor kom lite efter. Det var ren tur att jag hittade första blåsan och jag väntade in Tor så att han hann upp innan det var dags att dra igen. Sedan gick det som vanligt. Tor hittade en egen blåsa och verkade vilja ta en mer sydlig väg via Heidalen som är termiksäker. Själv fortsatte jag framåt då jag visste att Otta var en bra trigger. Efter lite letande hittade jag till slut blåsan och tog mig upp. Hade bestämt mig för att inte kurva till molnbas i onödan, men nu hade jag ett långt glid framför mig så jag kramade ur allt jag kunde. Nu låg Tor visserligen väldigt högt men ett par kilometer bakom mig, så jag bestämde mig för att fortsätta själv. Det var synd med tanke på att vi låg först och att det är både roligare och säkrare att flyga tillsammans. Samtidigt var det en så pass bra dag att det inte hade någon betydelse för att komma i mål.

Med halv speed i medvinden tog jag mig över dalen och hamnade relativt lågt men hade flera utvägar ifall jag inte skulle hitta något. Men vinden gjorde att luften bar bra och till slut hittade jag en blåsa som tog mig upp. Samtidigt såg jag inte vart Tor tagit vägen eller var de andra var. Så jag utgick från att Tor hamnat lågt och de andra hade landat vid Rikssentret och tagit bilen till Heidal istället. Närmare Vinstra såg jag skärmar komma högt

från väster och trodde att det var dem och att de flög efter en annan bana. Så jag släppte tävlingsmomentet och tog det lugnt och njöt av den fantastiska utsikten.

Snart hamnade jag i en kongeobble och det tjöt i grejerna när medelstiget på sex meter i sekunden sköt upp mig som en kork mot himlavalvet. Det var ganska turbulent, i synnerhet när flera blåsor gick ihop och slog in ena sidan. Sedan flög jag längs molnkanten till sista turnpointen före mål. Därefter var det motvind i fem kilometer innan jag flög i mål. Ett riktigt fint flyg!

När jag låg och kurvade över målet dök Tor plötsligt upp lite överraskande och till slut var vi många som tagit oss i mål då även resten av gänget lyckats ta sig iväg från Vågå, vilket naturligtvis firades med varsin Ringnes J.

Efter den lyckade upptakten med Swepool kände jag mig väldigt redo att börja tävlingen på riktigt. Dessvärre blåste första dagen bort och andra dagen bjöd bara på en Kalle Anka-task från Juvvasshytta vid Galdöpiggen där ingen kom i mål och där dagens slit bara gav segraren Magnus Österberg futtiga 40 poäng.

## Task 2

Nästa dag såg det betydligt bättre ut och efter en timmes bussresa var vi åter tillbaka till Juvvasshytta. Väl på start var det inte så kallt som väntat men nordanvinden tvingade taskkommitén att lägga en 60 kilometersbana inne i dalen eftersom det blåste mycket runt om oss. Alla verkade ändå överens om att det skulle bli en riktigt bra dag med molnbas uppåt 2 700 meter över havet. Även väderbitna hängflygare packade upp sina otympliga flygetyg och tittade med spänd förväntan på de växande molnen.



*Rikscentret vid foten av Volestarten. Dags för party! Fredagen ställdes in i kraftig vind. Dags att blogga, kolla nödskärmen, provsitta selar, titta på TV och dricka alkohol. Ibland kan parawaiting vara bra för stressade storstadsbor.*



*Taskbriefing på Volestarten. De snöklädda bergen i bakgrunden ligger strax bortom Juvasshytttestarten.*

När fönstret öppnade la sig norrmännen högt i en gaggle bakom startcirkeln. Själv kom jag inte lika högt utan fick ta starten i höjd med berget. Men det funkade och det vara bara att gasa på mot den västra vändpunkten i andra änden av dalen. Kom dit på ungefär samma höjd med bara minimalt med kurvning och kunde ta punkten med en fin blåsa inom räckhåll. Sedan var det dags för att flyga till andra änden av dalen. Vid hoppet över en ravin kom jag lågt men så fort jag kommit över fick jag kontakt med en stor sex upp-blåsa och kunde skruva mig upp till molnbas.

Vändpunkten låg vid Lom med en radie på tio kilometer för att vi inte skulle behöva utsätta oss för vinden på andra sidan. Efter att GPSen bekräftat att jag tagit punkten var det dags att åka tillbaka igen. Då kom jag lågt vid ravinerna igen men hade tur att hitta samma blåsa igen som vid förra övergången, så det var bara att tanka höjd igen.

Efter att ha tagit näst sista punkt som låg nedanför starten så väntade vändpunkten som skulle bli betydligt svårare än jag trodde. Jag skulle återigen korsa ravinerna, fast på det bredaste stället samtidigt som det var ganska kraftig motvind. Så jag tankade så mycket höjd jag kunde tillsammans med Oliver Thurman och Rasmus Persson och några till. Jag såg att Tom Salomonsson som låg 200 meter över mig tog sig över utan större problem. Men jag förlorade alltmer höjd ju närmare berget jag kom. Dessutom hamnade vi lite på läsidan och det sjönk rejält när vi försökte runda hörnet för att komma ur venturinen. Skärmen framför mig fick ett rejält inslag och flög ut från berget, men jag tyckte att luften kändes bra och lyckades få lite termik så att jag precis kom runt hörnet. Sedan kunde vi hanga oss upp till

toppen och dagen var räddad. Dessvärre tvingades både Oliver och Rasmus att släppa taget och landa nere i ravinerna.

När jag väl hade tankat höjd igen var det bara att gasa mot mål. Vis av erfarenhet tankade jag höjd längs vägen. Men det visade sig vara onödigt då det steg hela vägen så jag kom in onödigt högt. Men det var lite skönt eftersom det utropats level 2,5 på landningen på grund av turbulent dalvind. Tyvärr blev Österberg drabbad och gjorde illa ryggen. Men det visade sig senare vara övergående som tur var.

### Task 3

Idag var himlen klarblå när jag stack ut på min morgonrunda in till byn. Skönt avstressande att springa och sedan ta en bastu innan det är dags för briefing. Den norska matkulturen i form av mackor och pizza är inte mycket att hurra för utan det brukar bli gröt och kokta ägg för att ha nåt i magen under de långa dagarna i luften.

Med tanke på vädret var det en skön stämningen på briefing-en. Alla visste att det skulle bli en kanondag. Dessutom skulle starten gå i Vågå, så vi skulle slippa busstransporten vilket också kändes bra.

Banan som lades upp följde den klassiska Melkeruten det vill säga Vole, Otta, Vinstra och sedan tillbaka via Heidalen – en nått out and return på cirka tio mil. Nu väntade fyra-fem timmar i luften och för oss utan pisseslang gällde det att krama ur blåsan till sista droppen. Startcirkeln låg vid Vågårusti där jag bombade 2010, så med det i bakhuvudet var jag noga med att kurva i allt som gick uppåt.

Jag hamnade i andra gagglet vid starten och kurvade med Jenny och Tor. Vi var många om ville toppa ur innan glidet över till Otta. Jag tog några extravarv eftersom jag såg att många kom lågt på vägen över. Efteråt fick jag veta att både Åke Kindblad och Lars Ericsson bombade redan där, så det var tur att jag var försiktig.

Väl över Otta hittade jag snart en blåsa som tog mig upp till 2500 meter över havet och jag kunde sedan ta mig över till nästa massiv. Efter några low saves men en i övrigt hyfsat välflugen task var det dags att runda av dagen med att försöka ta mig i mål.

Efter att flugit långa stunder på egen hand var vi plötsligt tre skärmar som flög ihop över nästa dalpassage över till Heidal och eftersom Swepools träningsläger kört precis den här banan kändes som om jag visste hur jag skulle ta mig i mål. Hörnet på Heidal lyfte precis som väntat och det var bara att följa blåsan så var jag strax i kontakt med berget. De andra hade två hade kommit efter så jag flög vidare på egen hand.

Över berget blåste det cirka 15 kilometer i timmens motvind och jag såg hur de framför mig kurvade upp till molnbas. Men jag tänkte att jag låg bra halvvägs upp och att det var en så bra dag att jag inte behövde toppa ur blåsorna. Det visade sig bli ödesdigert. Man ska tydligen alltid kurva upp till molnbas om det är motvind. Men det hade jag ingen koll på då.

Sista TPn låg i andra änden av Heidal och jag tog den på ganska hög höjd och skulle sedan bara flyga ner till mål. Framför mig låg de andra skärmarna jättehögt och jag minns att jag tänkte att det var ju onödigt. Men då kom naturligtvis det stora sjunket och jag föll som en sten ner mot en bäckravin. En annan

skärm kämpade på lågan och jag sökte mig dit när jag oväntat fick några pip och kunde centrera i svagt stig. På nåt sätt lyckades jag drifla lågt över berget och knep end of speed-section som var fyra kilometer från mål.

Sedan följde jag berget i ganska bra luft och såg bort mot Vågåstarten och kände att jag äntligen kunde räkna hem tasken. Jag kunde dock inte se Rikssentret för det låg dolt bakom en platå på ett par hundra meters höjd nedanför mig. Så jag fortsatte längs berget i svagt stigande luft och beslutade mig sedan för att lämna linjen för att flyga i mål. Det var bara några hundra meter att ta sig för att komma över trädriddån för att sedan kunna flyga ner mot Rikscentret.

Men då kom sjunket igen och jag fick panik. Missa målet när jag var så nära? Efter tio mil? För sent svängde jag med vinden för att försöka hitta något ställe att komma förbi träden på, men det kraftiga sjunket var obevekligt och till slut var jag tvungen att landa på en åker och missade därmed målet med några ynka höjdmeter. Riktigt surt! Det som skulle ta två minuter att flyga tog istället en timme att gå och kostade mig 200 poäng. Det misstaget gör man förhoppningsvis bara en gång. Även flera andra lurades in i samma fälla den dagen och en norrman blev så sur att han åkte hem.

### Task 4

Onsdagsmorgonen bjöd också på sol, blå himmel och svag vind. Det var nästan så man blev lite tårögd över de fina förhållandena. Briefingen var klockan nio och det var i princip bara att höra vädret innan bussarna skulle gå. Dessvärre var det dåligt



Varje målgång är värd att fira med en lokal öl – Ringnes! Magnus Österberg, Håkan Lindqvist, jag och Tor Jansson i målet, rondellen i Vinstra.



Ouch! Den här björkridån blåste mig på 200 poäng när jag redan kände doften av den kalla målgångsölen.

väder på väg in, så bedömningen var att vi hade ett fönster fram till klockan fem, vilket skulle utnyttjas på bästa sätt.

Idag fick vi prova på Vågås oststart, Salknappen, som ligger på toppen av berget och med en svagt sluttande grässtapp ner mot den branta bergssidan som går ner till Vågådalen.

Tasken var enkel – sex mil i medvind med en stor startcylinder på fem kilometer för att flera olika vägval skulle vara möjliga. Idag var jag trött i kroppen och inte helt sugen på att flyga så jag la mig och vilade lite på start för att komma i form.

Jag startade precis när fönstret öppnade och det var svagt termiskt och lite hang som vi flaxade runt i för att ta oss upp. Nietlisbach med flera speedade mot en ås till vänster om starten som slutade i en topp med en stor militärmast på och jag var inte sen att följa efter. Dessvärre sjönk det hela vägen och jag som låg lägst tog mig inte tillbaka. Så det blev att söka av längs berget alltmedan jag sjönk allt mer. Snart följde jag en bäckkravin och hittade inget alls och var nära att landa flera gånger på den flacka slätten. Till slut var jag framme vid branten ner till Rikscentret och började bli riktigt orolig att jag skulle bomba redan innan start. Men när nöden är som störst så brukar det alltid hända något. Plötsligt rycker det tag i skärmen och jag hittar äntligen en blåsa som tar mig till molnbas. Nu var det bara att ta sig till startcylindern och hålla sig under ett moln i en halvtimme tills starten skulle gå.

För en gångs skull tog jag starten perfekt i rygg på Österberg och ett femtontal andra och vi drog ut på medvindsbenet. Mantran hade inte mycket att säga till om så jag flög mitt eget race hela tiden med ögonen på vad leadgagget tog vägen.

Väderprognosen visade sig stämma och molnen blev allt stör-

re och drog igen himlen och det blev allt längre mellan blåsorna.

Jag sneddade över dalen för att hamna på solsidan och hade tur att hitta en blåsa som jag kunde tanka höjd i. Sedan var det bara att följa med vinden i upp till 60 kilometer i timmen. När jag väl nådde målområdet som låg i en stor dal, vågade jag inte gå rakt på utan fortsatte längs berget. Jag ville ha en blåsa till för att säkert komma i mål, med tanke på vad som hände igår. Så när termiken kom så tog jag så många varv jag behövde plus några till och flög sedan i mål. Naturligtvis kom jag in jättehögt över målet, men hellre det än tvärtom.

Det var en skön revansch att landa på fotbollsplanen bland de andra och jag tror det bara var jag och en till som flög Classic EN D som faktiskt tog oss i mål idag.

En liten pikant detalj i sammanhang var att tävlingsledning- en inte fått något formellt landningsområde så uppmaningen på briefing var att de första piloterna själva skulle välja ett lämpligt ställe. Det gjorde de också men fotbollsplanen låg inte inne i målcirkeln vilket Tor Janson inte hade insett. Så när han glad i hågen gick ner för att landa så hade han inte tagit punkten, vilket kostade honom både poäng och placering. Så det var med viss förvåning som jag konstaterade att jag faktiskt låg på bronsplats efter fjärde tasken. Med tanke på hur mycket sämre Mantra4an flyger jämfört med compskärmarna så är jag riktigt nöjd med mina insatser hittills på NM, inte minst med tanke på att även jag missat mål med några hundra meter dagen innan.

## Cancelerat

På torsdagen råder ingen tvekan om vädret, himlen var grå och

ledsen. Så Meetdirectorn cancelerade dagen direkt och det blev fria aktiviteter.

Som vid alla nordiska mästerskap på senare år så passade Tävlingskommittén på att ha ett pilotmöte för att stöta och blöta aktuella frågor som rör tävling, inte minst hur vi ska få fler att börja tävla. Det verkar råda en uppfattning att steget in till tävling är ganska högt, både när det gäller utrustning, resor och själva flygandet i sig som kräver en hel del erfarenhet för att det ska vara både säkert och roligt.

När väl dagen parawaitats färdigt var det dags för BBQ och för 100 norska kronor per kuvert bjöd Arne Hillestad på kött å sånt. En detalj är att de inte har korvbröd i Norge utan runda bröd gjorda på potatis – inte helt oätbara, faktiskt :-).

## Lördag – task 5

Ännu en blå morgon och vindstrutarna utanför Rikscentret hängde slaka som gamla Y-frontskalsonger. Alla visste redan att prognosen för dagen var otroligt bra, med en prognosticerad molnbas på uppemot 3000 meter över havet. Så briefing hölls redan klockan 8.30.

Stora problemet idag var bara hur man skulle få till en bra task för att ändå hinna få hem alla piloter före prisutdelning klockan 19. Men det verkade som om det fanns en plan och en timme senare gick bussen upp till Volestarten.

Idag blåste det lite sydost och det gjorde att det rådde en viss osäkerhet om var det var bäst att starta. Så det blev helt enkelt två olika startplatser, vilket för min egen del skulle innebära en obehaglig överraskning efter racet.

Inför sista tasken ledde Magnus Österberg hela NM men med mindre än 100 poängs försprång var han helt enkelt tvungen att vinna dagens task för att kunna ro hem guldmedaljen.

Banan blev en out&return på sex mil och startcirkeln låg en bit bort för att sprida ut piloterna. Jag hade flyt och lyckades komma högt och låg och hängde under ett moln tills starten gick. Sedan låg nästa punkt vid Volestarten så det var bara att åka tillbaka igen. Där var det inte lika enkelt att hitta lyft utan jag förlorade mycket tid på att harva runt innan jag hittade något som bar. Men då hade jag redan halkat efter.

Återigen tog jag molnbas innan passagen över till Ottaplatån och kunde snart kroka i en blåsa på andra sidan så att jag kom upp i molnbas igen. Det var inte så många piloter jag kunde hålla koll på och den jag hade närmast försvann upp i molnet. Men det var väldigt snälla moln hela veckan, vilket var lite märkligt med tanke på den kraftiga termiken. Till slut kom piloten ut ur molnet, fast ett par hundra meter ovanför mig när vi gick mot tredje vändpunkten som låg i motvind.

I det läget är inte Mantra4an särskilt rolig. Man trycker speed och skärmen ökar farten – nedåt. Det tog ganska lång tid innan det pep till i Flymastern och sedan kunde jag äntligen få flyga medvind ett tag.

Nu hade jag två vägval – antingen att försöka ta mig upp på den lättflugna Heidalslimpan eller korsa dalen över till en enorm klippvägg som säkert skulle bära.

När jag harvade runt i det lilla lyft som fanns förde vinden mig allt närmare Heidal och med lite tur var jag snart över den högsta toppen och kunde kurva mig upp. Sedan var det bara att gasa igen.



Inför varje task har Swepool ett svenskmöte där banan går igenom och eventuell taktik läggs upp.

I slutet av massivet låg jag högt innan det var dags för sista punkten, E12, mitt ute i ingenstans. Jag gick direkt mot punkten och var tvungen att trycka speed för att hålla fart. Dessvärre sjönk jag allt mer utan att hitta något att kroka tag. Till slut var jag så lågt att jag planerade landningen, vilket skulle bli svårt eftersom det bara var skog under mig. Medvinds låg en bondgård och några mindre fält, men jag var osäker på om jag skulle nå dit. Nu var goda råd dyra, som det heter.

Jag hittade plötsligt lite lyft men det var alldeles för lite för att kurva i och med visheten att det oftast kostar mer än det smakar att kurva i småskit, så följde jag med vinden för att försöka ta mig till landningen. Jag såg en liten bergknalle som låg inklämd bland träden och tog mig dit som en sista chansning och minsann, där pep det till igen och jag följde den lilla blåsan med vinden. Det tog en minut till innan det högg till ordentligt i skärmen och termik med fyra meter i sekunden suger tag i mig och trycker upp mig till molnbas igen. Dagen var räddad och jag kunde ta punkten och sedan flyga rakt till mål. En fantastisk och oväntad vändning som gör att man älskar den här sporten.

### Jenny får revansch

På finalglidet ser jag en UP-skärm speeda ikapp mig, så jag trycker också fullt men då hamnar den andra skärmen i en blåsa och tvingas släppa av så jag vinner med futtiga sju sekunder. Det visar sig att den andra piloten är Jenny Persson som gjort ett otroligt bra flyg. Himla kull!

När Håkan i förbigående säger åt mig att rapportera till Safety director att jag är tillbaka så kommer jag plötsligt på att jag glömt Sign to fly. Helvete - hela dagen riskerade att ogiltigförklaras och det kändes ju lite surt. Samtidigt var jag så nöjd att komma i mål att det faktiskt inte spelade så stor roll. När det sedan visar sig att även Tor Jansson glömt att skriva på för dagen så var i så fall SM-bronset ändå i min hand.

Även Tor hade kommit lågt vid sista punkten och till skillnad från mig så var han tvungen att landa vid den bondgård som jag själv sett ut som nödlandning och sedan tvingats gå i två timmar genom skogen för att få mobiltäckning. Ibland är det verkligen bara ren bonntur att man råkar hitta en blåsa när man som bäst behöver den.

Jenny Persson, som verkligen revanscherade sig med dagens flyg flög även bättre än sin äkta hälft, Magnus Österberg, som överraskande bombade redan efter fyra mil och därmed blev tvungen att lämna över guldpokalen till norrmannen Rolf Dale och hans två landsmän Einar Bjorkaas Helle och Ronny Helgesen. Så medan Magnus fick nöja sig med att återigen bli svensk mästare blev det alltså trippelt norskt i år i ett NM som går till historien som en av de bästa nordiska tävlingarna hittills.

Men inför nästa år hoppas jag att Swepool börjar detaljgranska den norska taktiken och vässar klorna på de svenska tävlingspiloterna så att vi blir bättre på att flyga tillsammans och framför allt - tar oss i mål. Då ska vi banne mig kunna vi klå tallefjantarna :-).

Starten är ett viktigt moment. Det gäller att inte stressa utan gå igenom sin checklista lugnt. Och samtidigt starta vid rätt tid, vilket ofta är tidigt.





Startfältet sett från ovan.

# Skånes Fagerhult Open 2013

Text och foto: Thomas Hylander

Enligt tradition arrangerade Skånes Drakflygklubb tävlingen Skånes Fagerhult Open nationaldagshelgen, 6 – 9 juni i år. Årets vårväder var inte speciellt flygvänligt så förhoppningarna på tävlingen var inte särskilt stora. Ändå blev tävlingen fulltecknad någon vecka före. Med en (1) bogsertrike kan man inte ta mycket mer än åtta-nio deltagare för att alla ska hinna dras upp under likvärdiga förhållanden, men med tanke på väderomständigheterna i vårt land tyckte alla det var OK med de elva deltagare vi blev. Deltagarna representerade både toppen och bredden som tävlingsledare Ove Falk så passande uttryckte det. Toppen representerades av Andreas Olsson och Håkan Andersson, resten av oss bredden...

Nationaldagen bjöd på strålande väder med svaga vindar, mestadels blåtermik med bas på drygt 1 800 meter över marken. Banan som sattes var en 61 kilometers triangel, Skånes Fagerhult – Bjärnum – Visseltofta – Skånes Fagerhult. Håkan och Andreas tog sig runt så klart och Håkan var snabbast. Stefan Olsson var väldigt nära att gå i mål för första gången på en tävling men missbedömde sista glidet och tvingades landa någon kilometer kort. Resten av oss, utom två, landade utmed banan.

På fredagen var det lite starkare nordvästlig vind. Det är den sämsta vindriktningen på Skånes Fagerhult då den troligen på grund av utformningen av Laholmsbukten och Hallandsåsen, ofta medför att sjöbrisen slår igenom ganska tidigt. Detta medförde att de som startade tidigast fick fördel.

Andreas lyckades flyga hela banan, vilken var satt Skånes Fagerhult – Traryd tur och retur, cirka 55 kilometer.

Håkan var lite för ivrig och gick direkt mot ett moln vid Markaryd som inte funkade och tvingades landa där. Fredrik Dahl tog sig hela vägen till Traryd. Inga andra gav sig iväg på banan vilket medförde väldigt låga poäng för Andreas och Fredrik. Håkan behöll därför ledningen även om Andreas knaprade in lite.

På lördagen ställdes tävlingsheatet in på grund av för stark vind. Nästan hela gänget drog därför till Hammar för att flyga hang i de nästan optimala förhållandena där.

Söndagen bjöd på lite bättre väder igen. Banan blev en triangel Skånes Fagerhult – Verum – Mala – Skånes Fagerhult, 56 kilometer. Termiken var ganska fin även om det var lite blåsigt och blåsorna drev iväg. Det största problemet var dock att molnbasen var mycket låg, endast cirka 900 meter över marken och den höjde sig inte under dagen. Att ge sig ut över de stora skogarna på så låg höjd var inte särskilt lockande för "bredden". Endast "toppen" gav sig iväg. Håkan tog första turnpoint innan han tvingades landa, men Andreas flög hela vägen till andra punkten och lyckades därför gå om Håkan och ta hem segern i tävlingen med 16 poäng.

Under tävlingshelgen, som också erbjöd friflygare att flyga utanför tävling, skolade Tomas Danielsson även flygbogsering för trikeflygare. Skånes Drakflygklubb fick därigenom en ny bogserförare utcheckad, välbehövligt för klubben och ett stort grattis till Anders Andersson.



Vingar redo för action.

Plats	Namn	Task 1	Task 2	Task 3	Totalt
1	Andreas Olsson	779	208	135	1122
2	Håkan Andersson	963	69	74	1106
3	Stefan Olsson	610	69	47	726
4	Johan Strandman	567	69	47	683
5	Thomas Hylander	525	69	47	641
6	Tommy Nilsson	368	69	47	484
7	Ognian Ougrinov	310	69	47	426
8	Fredrik Dahl	173	110	47	330
9	Ove Falk	83	69	47	199
9	Per Andersson	83	69	47	199
11	Magnus Marveus	83	69	0	152



## Vänner för livet

För 25 år sedan skapade jag Velodrom, för jag var trött på dåliga mc-brillor. Ganska snart upptäckte vi hur bra de är också för flygsport. Hemligheten är en unik kombination av funktionsdesign och materialval. Bekväma Brillor som skyddar dina ögon och skärper din sikt.

Med Velodrom gula och bruna kontrastglas håller du ögonen fräscha under långa flyg, både i hård sol och i svårläst gråväder. Med våra bifokala glas ser du både horisonten och dina instrument skarpt.

Nyheten 2013 heter Daytona, snygg välvd båge som passar även dig med extra "manlig" näsa.

Pröva Velodrom och du vill aldrig flyga med andra Brillor. Vi blir vänner för livet.

**Velodrom**<sup>®</sup>  
PILOT'S BEST SHADES SINCE 1988



Läs mer på [www.velodrom.se](http://www.velodrom.se) och på [facebook.com/velodromsportoptik](https://facebook.com/velodromsportoptik)

**B****Posttidning****Returadress**Svenska Skärmflygförbundet  
Odd Fellowvägen 38  
127 32 Skärholmen

**Sommaren 2013 har för många av oss varit den bästa i mannaminne. Underbart väder har gett massor med flygning. Ett legendariskt X-Alps och lika legendariskt SM. Med den här bilden från Hammars backar av Fredrik Gustafsson hyllar vi sommaren och hälsar hösten välkommen.**